

5120

52(059)

1871
7-87

2002

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՕՐԱՑՈՅՑ

ՊԱՅԱՆԵՐԱԶԱՐԴ

ԵՒ

ԳՈՐԾԱԿՈՐԹԻՒՆԸ ՕԴՈՑ

1879

ԹՈՒՍԱԿԱՆԻՆ ԲԵՐՈՏԱՐԻ

ՅՈՐԻՆԵԱԼ

Ի ՄԱՐՈՒԹՅ ՅՈՎԱԷԺԵԱՆԻ

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՐԹԻՒՆ ԿԱՐԴԱՐԵԱՆ

2(059)

2-87 ԾՐԱՅՈՅՑ

ԵՒ

ԳՈՒԾԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՕԴՈՅ

1879

ԹՈՒՍԱԾՆԻՆ ԳՐԻՍՏՈՍԻ

ԵՒ

ԲՈՒՆ ԹՈՒՍԱԾՆԻՆ ՀԱՆՈՅ

4371

ԵՒ ՏՕՄԱՐԱԿԱՆ ԲՈՒՍԱԾՆԻՆ ԱԶԳԻՍ

ՈՅԻՆ - 1328

ՅՕԳԻՆԵԱԼ

Ի ՄԱՐՈՒԳԷ ՅՈՂԱԿԵԱՆԷ

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՂԱԳՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ԻՆՏԵՐՆԱԼ Դ.

ՆԱԿԱՏԱՐ ԵՒ ՎԵՀԱՓԱՌ
ՊԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ

ՀԱՅՈՑ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

Ս. ՔԱՂԱՔԻՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Տ. ՆՍՈՅՆԱՅ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

Տ. ՆԵՐՍԻՍԻ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՑ

ՀՐԱՊԱՆԱԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ 37913

ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՑ

Ի ԹՈՒԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

1879

ԵՒ ԱԶԳԻՍ ՀԱՅՈՑ

ԵՒ ՀԱՅՑ ՌՅԻԸ—ՌՅԻԹ

Գիր տարւոյն է.....
Եօթներեակն.....
Վերադիրն.....
Իննեւտասներեակն.....
Տանուտէրն.....
Բուն ձայնքն աձ, բձ, դձ, ձա.
խաղողման դատուն են, սկսեալ
ի բուն բարեկենդանէ:

ՀԱՏ ԼԱՏԻՆՈՑԻՈՑ

Ներման Լուսնի, որ է Ոսկեթիւն... 18
Ներման արեւոյին... 12
Վերադիրն է... 7
Ինտիկաթին Հոռնեակն... 7
Կիրակադիրն... 6
Իսկ Զատիկնոցա ընդ մեզ է:

ՏԱՐԵՄՈՒՏԵ

Թուին Հայոց ՌՅԻԹ	1329	Ռոքար	14
Ազարիայի	Մկր	Մարտ	21
Տաճկաց	1799	Դեկտ	2
Հրէից	1840	Սեպտ	6
Նոր Թուին	1880	Դեկտ	20

5/4/11 - Կհ - Կ

ՀԱՄԱՌՈՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Օ.	Օր ամեն:
Լ. Լ.	Լատինացի:
Տ. Տ.	Տաճկացի:
Գ.	Գաղթի:
Խ.	Խաբէլէզ:
Յ.	Յունացի:
Տ. Բ.	Տաճկաճարի մերդ:
Յ. Ե. Բ.	Տաճկաճարացի:
Ա.	Աղաբիայի:
Հ. Բ.	Հրէից:
Ս.	Արեգալի:
Մ. Լ.	Մանուկ. Լուսնի:
Ա. Բ.	Առաջին Գաղթի Լուսնի:
Լ. Լ.	Լուսնի Լուսնի:
Վ. Բ.	Վերջին Գաղթի Լուսնի:
Ա. Բ.	Մարգարէի Արեգալի:
Կ. Օ.	Կէս օր և Կէս Գիշեր:
Ե. Տ.	Երկու օր և Երկու Տաճկան

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՆՔ ԵՒ ՄԻՋՈՅՔ ՆՈՅՆ

Օր ԵՆԵՐԱՆ	Շ-Բ-Բ.	16
Միջոց ուտիք առաջ	Յ-Բ-Բ.	21
Առաջաւորաց բարե.	"	27
Սուրբ Սարգիս	Փի-Բ-Բ.	11
Բուն բարեկենդան	Գ-Բ.	1
Օր Տեառնընդառաջի	Ա-Բ-Բ.	1
ՋԱՏԻԿ	Շ-Բ-Բ.	29
Օր Աւետման	"	10
Երեւման Խաչ	Մ-Բ-Բ.	20
Համբարձումն	"	10
Հոգեգայումս	"	16
Բարեկենդան Լուսա.	Յ-Բ-Բ.	1
Ս. Գրիգոր Լուսա.	"	8
Բարեկենդան Վարդա.	"	12
ՎԱՐԴԱՎԱՐ	"	16
Միջոց շաբաթք պահօր	Փ-Բ-Բ.	3
Բարեկ. Աստուածածնի	"	12
ԱՍՏՈՒԱՍՏՈՒՆ	"	16
Միջոց շաբաթք պահօր	Մե-Բ-Բ.	3
Բարեկենդան Ս. Խաչի	"	16
ԽԱՉՎԵՐԱՅ	"	3
Վարդապետ Խաչ	"	16
Միջոց ուտիք շաբաթք	Ե-Բ-Բ.	28
Գիւտ Խաչ	Ն-Բ-Բ.	10
Հրեշտակապետաց	"	

Յանակաց բարեկեն.	Նշէ.	18
Ս. Յակորայ բարեկեն.	Գեղ.	9
Ս. Յակոր	"	15
Օր բարեկ. Նշնդեան	Շէր.	

ԱՄՍԱՄՈՒՏՔ ՏԱՃԿԱՅ

Սէֆէր	Յանուար	11
Բէպիլ էփէլ	Փետրուար	10
Բէպիլ ախր	Մարտ	12
Ճէմադիլ էփէլ	Ապրիլ	10
Ճէմադիլ ախր	Մայիս	10
Բէճէպ	Յունիս	9
Շապան	Յուլիս	8
Բէմադան	Օգոստոս	7
Շէփիլ	Սեպտեմբեր	5
Ձիլդատէ	Հոկտեմբեր	4
ՁիլՏիճճէ	Նոյեմբեր	3
Մուհարրէմ	Դեկտեմբեր	2

ՆՇԱՆԱԻՈՐ ԱՌՈՒՐՔ ՏԱՃԿԱՅ

Մէլլուտ	Փետ.	21	Բեպ.	15
Մերած կէճէսի	Յու.	5	Բեճէպ	15
Պէրաթ կէճէսի	"	22	Շապ.	10
Գաաթր կէճէսի	Սեպ.	2	Բեճ.	15
Բամադան պայրամը	"	5	Շէփ.	1
Գուրպան պայրամը	Նոյ.	12	Ձիլ.	5
Աշուրէ կիւնիւ	Գեղ.	11	Մար.	1

ԱՌՈՒՐՔ ՏՕՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԵԿԵԼԵՅԵԱՅ ՄԱՅՐԱՐԱՂԱՔԻՍ

ԵՒ ՇՐՋԱՆԱՅ ԳԻՒՂՈՐԷԻՑ

Փետ.	8	Սըրոց վարդանանց զօրա- վարաց: Ֆէրրի գեղ:
Ապրիլ	1	Ս. Յարութիւն: Ի թի առ- քունի նաւատեղեաց և ի Բերայ, և ի Գումգաբու:
"	15	Ս. Ստեփան, ի Խասգիւղ:
"	29	Երեւմ. Խաչ: Ի գուրուշիւ:
Մայ.	10	Ս. Փրկիչ Ս. Աղ. Հիւանդանոց:
"	20	Ս. Մենաստուրը Երրորդութիւն ի Բերայ:
"	27	Ս. Եղիայ, յէիպ և Պեկ. քաղ:
"	28	Ս. Հաիփսիմէ կոյս: Ի Պէ- յիւք տէրէ:
"	31	Ս. Յովհաննէս Կարապետ: Ի Ստէնիա:
Յու.	3	Ելն ի վերապէն Ս. Լուսաւոր- չին: Ի Կազկունճուք եւ ի Գերեզման Բերայի:
"	16	Գիւտ նշխարաց Ս. Լուսա- ւորչին: Ի Ղալաթիայ և ի Գընաղը կղզին:
"	19	Սըց երեց Մկնց, յէմբիկէն:
"	24	Գիւտ ՏփոյՍ. Աստուածած- նի, յէնի գիւղ և յէփպ:

3-ը.	1	Սրբոց Առաքելաց: և Գանա:
"	8	Ս. Կարապետ: յիւսկիւտար:
"	15	Ս. Սանդուխտ: և Ր. Հիւար:
Օհ.	12	Ա. Երախիմ: Ս. Աստուա:
		ճայենի: և Գումգարու: յԱ.
		յի Եօրի: յԱղստղ, Բթիա:
		տա լծաղաւոր, և Գաաղ:
		դիւղ և Ս. Աշուն: յԱլէմտաղ:
"	19	Ը. Եր. յԱրժապիւղ:
"	20	Գիւտ Գաւառ: Ս. Երեմիա:
Սե-ը.	8	Յաննիս Ս. Աստուածածնի:
		և Սաղիսի զիւղ:
"	16	Եւսեփ: յիւսկիւտար, և
"		Ս. Աշուն: Գաղթալ:
"	20	Ս. Դեղ: Սանդիւխտ:
Հ-ը.	21	Ս. Եօրի: Ս. Առաքել: և ի Կեօր:
		բաշտ:
Ն-ը.	1	Ս. Ստեփան: Ս. Եօրի: և
"		Գաղթալ:
"	11	Ս. Հրեշտակապետ: Գաղթալ:
Գե-ը.	1	Ս. Եօրի: և Բարձր: և
		Ս. Եօրի: և Բարձր:
"	9	Ս. Եօրի: և Բարձր:
"	16	Ս. Եօրի: և Բարձր:
"	28	Ս. Եօրի: և Բարձր:
"	29	Ս. Եօրի: և Բարձր:

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՏՈՆԻ ԼԱՏԻՆԱՅ

Եօրի: և Բարձր:	9
Ս. Եօրի:	26
Ս. Եօրի:	13
Ս. Եօրի:	22
Ս. Եօրի:	1
Ս. Եօրի:	8
Ս. Եօրի:	12
Ս. Եօրի:	30

ՉՈՐՍ ԵՂԱՆԱԿԻ

Գաղթալ:	8
Ս. Եօրի:	10
Ս. Եօրի:	11
Ս. Եօրի:	10

ԽԱՒԱՐՄՈՒՆԻ

Խ. Եօրի:	10
Ս. Եօրի:	10
Ս. Եօրի:	10

Աղիզքն խաւարման ի
ժամ 15, ր. 52.

Մէջ խաւարման ի ժամ
44, րոպ. 40.

Վերջ խաւարման ի ժ.
45, րոպ. 28.

Զառի խաւարման ի 24 մասնէ իբր
6 մասամբ :

Ի Գեղտեմբեքի 16 մասնական խա-
ւարումն 1 ուանի տեսանելի մեզ ի
Պոլիս :

Աղիզքն խաւարման ի
ժամ 00, րոպէ 15:

Մէջ խաւարման ի ժամ
1, րոպէ 55:

Վերջ խաւարման ի
ժամ 2, րոպէ 57:

Զառի խաւարման ի 24 մասնէ իբր
6 մասամբ :

Լ 0

Տ Գ

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 51 ՕՐ

ՏՃ. ՔԵԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ

13 1 ԲԶ. ԲԻ. Գ. ՕՐ պահ. Ծննդ. Դ. Պ
դեան, և ՎԱՂԱՆԴ. պոլին.
քրն Տարեմուտ 1879 թը-
ւականին: ՅՆ. ՏՅն առա-
նախընթեան Տեառն և յի-
շարով Բարոյի հոյրապետին:
Լ. Պ. Վերսիկայ Կոստն:
Տճ, Քաղաքի ԻԱ. Բոյս.
Քաղաքի ԻԿ. Ս. Արմայ ժի:
Տ. Ս. հարբէժ Գ. Գաղաթի Պ:
Հր. Թեքէճի 18:

14 2 ԳԶ. ԲԻ. Գ. ՕՐ պահ. Ծննդ. Դ. Պ Դ

15 3 ԳԶ. ԲԻ. Ե. ՕՐ պահ. Ծննդ. Դ. Պ Կ

Չ ՎԼ. Ք. Ժ. 20. ր. 5:

Ձեռնաքնի օր:

16 4 ԵԶ. ԲԻ. Զ. ՕՐ պահ. Ծննդ. Դ. Պ Կ

17 5 Ուր. Կ. Ներազարդ. Ծննդ. Դ. Պ Կ

դեան և Մկրտում Թեանն

Կիյով Գ. Թաղաւորին
Հօրանտայի.

8 24 62. 43. 89. op 1188. 10 955

Արքայն Կիրզի Երուսա-
ղէմի հայրապետին, և միւս
Կիրզի եպիսկոպոսին, և
մօրն նորա Սննայի:

⑤ 31-7-12 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 8

9 25 Հիփր . զ . Գ . Ք . առ ամենորդ ար . 17 17

Կան պահոց: Անաստասի:
Տ. Պերդի-Լա-Բլանշ: Պարտա-
նանդ ցաւոր: Կը դիտէ ի թի-
րեալ եւ անի ճիշտ:

Հր. Փարսի. Տոն ձեռնարկի
Իսկեբուս սո է Շէքե արարի

10 26 Բ. Դ. ԺԵ. օր մեծ պահանջ: ՎՄ

1587. Տարեդ. դահակ.
Լուսավիկ Բ. Թագաւորին
Պաւիտրայի :

11 27 9.2. 71. 32. or 1168 1705 1706

19 28 Գ. շ. թե. որ մեծ պահանջ: 19 127

UUPS 54 00

ΣΑ· ΕΙ·Υ ΨΥ·ΕΘ·

13 1 122. = 1. 68. or 128. 709. 12.

14 2 0. L. P. f. 3. d. 10. or m. d. y. 5. n. g. 1. 21 12

55րդ. Տարեդ. ծննդեան
Հունիսի 13 թաղ. Կոտայից

3 Ἐν τῇ πόλει οὐκ ἔστιν υἱοὶ τοῦ

Սրբոյն Յովհաննու Երու-
սաղիմաց հայրապետին, և

սրբոց վարդապետացն մե-
րոց Յովհաննու (ձեռնդրյն

Յովհաննէս Առաքելի Գրքի Գլուխ Երեսներ
և Գրքի Գլուխ Երեսներ

S. ሂጊደ ያምንኝ ከሕይወት ልብ አለኝ
C ሂጊደ ቆየ. 11. ር. 4:

$$\Phi = \{ \psi_{\alpha} \} \rightarrow U_{\alpha} = \{ \psi_{\alpha} \}$$

L O ՄԱՐՏ S Գ

16 4 Յ կեր. 43. Դ. Քառասներ. 17
դական պահոց: Տիրութիւն:
17 5 Բշ. 44. ԻՐ. օր մեծ պահոց: 18

Չրդ. Տարեդ. դահակ. Հոռ. մ.
պերթ Թադ. Խապիդոյ:

18 6 Գշ. 45. ԻԳ. օր մեծ պահոց: 19
19 7 Դշ. 46. ԻԳ. օր մեծ պահոց: 20
Տճ. Արեւել. Խապիդոյ. Վերդ.
Գիւնդերայ. Խապի. Գիւնդերայ:
20 8 Եշ. 47. ԻԵ. օր մեծ պահոց: 21
Գարեւորաւոր. Խա. Հաւորա-
ւոր. Խա. Խա. Խա. Խա. Խա.
Հաւորաւոր. Տ. Խա. Խա. Խա. Խա.
Յ. Խա. Խա. Խա. Խա. Խա.
Տճ. Հաւոր.
21 9 Ուր. 48. ԻԶ. օր մեծ պահոց: 22

L O ԲԵՊԻ. ԱԽԸՐ S Գ

Յոյ. մ. Արեւել. 30 օր. Յ. Խա.
Խա. Խա. Խա. Խա. Խա. Խա.
Ներդեր. Խա. Խա. Խա. Խա.
արեւորաւոր. Խա. Խա. Խա. Խա.
22 10 Եր. 49. ԻԵ. օր մեծ պահոց: 23
Սրբոց քառասներ. ման-
կանցն, որք Ի Սրբաւորա-
կաւորեցան:
Տրդ. Տարեդ. արեւ. ծննդ,
կիյով. Ա. Կապիդ. Գեր-
մանիդ:
23 11 Յ կեր. 50. Ե. Քառասներ. 24
դական պահոց: Գարեւորութիւն:
Յ. Խա. Խա. Խա. Խա. Խա. Խա.
Խա. Խա. Խա. Խա. Խա. Խա.
24 12 Բշ. 51. ԻԶ. օր մեծ պահոց: 25
Տճ. Արեւել. 30 օր. Տճ.
Բեպիլ. Խա. Խա. Խա. Խա.
25 13 Դշ. 52. Լ. օր մեծ պահոց: 26
Լ. Ա. Խա. Խա. Խա. Խա. Խա. Խա.
50 օր. Խա. Խա. Խա. Խա. Խա. Խա.
Ա. Խա. Խա. Խա. Խա. Խա. Խա.
26 14 Դշ. 53. ԼԱ. օր մեծ պահոց: 27
27 15 Եշ. 54. ԼԲ. օր մեծ պահոց: 28
28 16 Ուր. 55. ԼԳ. օր մեծ պահոց: 29
Ա. Ա. Խա. Խա. Խա. Խա. Խա. Խա.

Լ	Ո	ԾԱՐՏ	ՏԻ
29	17	Շք. Կ. ԼԴ. օր մեծ պահոց: Սրբոյ Տօնն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին մեւան ի վի- րասն: Հր. Առեղ. ք. Է Գարն մասն ք. 18. ք. 4:	7 157
31	18	Ի Ար. ԲՅ. Զ. Գառաւոր- դական պոչ: Գաւրեան:	7 158
31	19	ԲՆ. ԲԻ. ԼԶ. օր մեծ պահոց: Օ Առ. Գառ. Ժ. 7. ք. 45: Բայեհանն եղանայ:	8 159
1	20	ԻԶ. ԳՅ. ԼԵ. օր մեծ պահոց: Լ. Առեղ:	9 160
2	21	ԻԶ. ԳՅ. ԼԶ. օր մեծ պահոց: Ա. Շառն 50 օր. և Տարե- մաս ՄԿԴ. 206. Ժող. Բառ- ման և ճարտարմասար ըստ հին դժմային:	10 161
		88 րդ. Տարեդարձ Թաղա- դրութեան փեթքո Բ. Կայ- սեր Պրազիլից:	
3	22	ԵԶ. ԴԶ. ԼԸ. օր մեծ պահոց:	11 162
4	23	ԻԷ. ԴԷ. Ե. օր մեծ պահոց:	12 163
5	24	Շք. Կ. Զ. Յիշատակ յարու- թեանն Ղազարու: Լ. Կ. Մէլեքի: Մեկերեան:	13 164

Լ	Ո	ԲԵՊԻՆ ԱԽՂՐ	Տ Գ
6	25	Ի Ար. Կ. Երզնկադարդ: Ե. Զ. Ե. Ա. Երզնկա: Ե. Լ. Կ.	14 165
7	26	Ա. Լադ. Երկաշարթի. ԲՅ. ԲՅ. Օ Առ. Կ. Լ. Կ. Ե. Զ. Ե. Զ. Մեղմաշարթ օր:	15 166
8	27	Ա. Լադ. Երկաշարթի. ԲՅ. ԲՅ. Յիշատակ դասն խառնայ: Հր. Պառեղ. ք. Է Խառն- աստղ դարձն ալն օր:	16 167
		Յիշատակ Տարեդարձ Մեղ- գործական Թ. Թաղաւո- րին Տանխմարդային:	
9	28	Ա. Լադ. շրեքարթի. ԲՅ. ԲՅ. Հր. Բ. օր Պառեղին: 44 րդ. Տարեդարձ Մեղ- Լեօրդա Բ. Թաղաւորին Պեղեքային:	17 168
10	29	Ի Ա. Լադ. Տիեզերարթի. ԲՅ. ԲՅ. Տօն Սմնասար Լադր- դութեան. և Յիշատակ Ռանալուային: Բ. Կ. Զ. Տժմային ք. Ե. Ե. Առ. Կ. Լ. Կ. Ե. Զ. Ե. Զ.	18 169
11	30	Ա. Լադ. ուրարթ. ԲՅ. ԲՅ. Երզ- նակ Չարդարանդ. Խառ-	19 170

L 0

ԱՊՐԻԼ

Տ Գ

Հելու թեան և թաղման
տեառն մերոյ Յիսուսի Քր-
րիստոսի:

12 31 Աւագ շաբաթ. Դի. ձրա. 7. 107
գալսց Զատիկ: Նաւալա-
րի + յերեկոյն:

ԱՊՐԻԼ 50 ՕՐ

ՏՃ. ՆԻՍՍՆ

13 1 ԶԱԿ. ան. ՋԱՏԻԿ: Լա Յ. Լա 71 108
Լ: Ուրիշ և Բազ Բիւն
շէմբաթման: Իս: Յոնայ
Գիւն ցՆուր կերպի:

ՇԱԼ Գ. Ժ. 21. Բ. 9:
Զաւարի եղանակ:

14 2 ԶԱՐ. ԲԶ: Լի. Բ. օր Զատ. 72 109
կի: Յիւսոսի Ժոսէլոյ: ՀԲ.
Է. օր Պատեփն:

15 3 ԶԱԳ. ԳԶ: ԲԶ. Գ. օր Զատ. 73 110
ՀԲ. Ը. օր Պատեփն:

16 4 ԱԴ. ԳԶ: ԲԴ. Դ. օր Զատիկ: 74 111

L 0

ՃԵՄԱԶԻԼ ԷՎՎԵԼ

Տ Գ

17 5 ԱԵ. ԵԶ. ԲԶ. Ե. օր Զատիկ: 75 112
Ի + Դաւա Էն Է. Է Էն-ԴԵԷ-
Դոն Էան աբորբեկ:

6 Երդ. Տարեգարձ Ենիդ.
Աղեքսանդր Բ. Կայսեր
Ռուսիոյ:

18 6 ԱԶ. Ուր. ԲԴ. Զ. օր Զատիկ: 76 113
Զ. ՏՃ. Պաւլուս աշուղայն:

19 7 ԶԱԷ. ՆԵ. ԴԶ. Ե. օր Զատ: 77 114
Աւետուան Ս. Աստուա.
Մաթնի. Է. Յիշատակ դըլ-
ժատման Զոֆաննու Մը-
կրրաշին:

20 8 ԶԱԿ. Նոր կիւրակի. ԴԴ. Ը. 78 115
օր Զատիկ: Յոյս. Անիւան
50 օր: ՀԲ. Ե. Էն Էան Էան-
աւան Յիւսայ:

ՇԷ. Յոն. Ժ. 14. Բ. 9:
ՏՃ. ՍԷԷԷ:

21 9 ԶԱ. ԲԶ: Լի. Բ. օր Յիւսանց: 79 116
ՇԷ. Լ. Ժ. 20. Բ. 48:

Յորալան Կոստանի:

22 10 ԶԱ. ԳԶ: Լի. Ժ. օր Յիւսանց: 80 117
ՏՃ. ՃԷ. Էան Էան Էան 30 օր:

ՄԱՅԻՍ 31 ՕՐ

Տձ. ԵՒՍ ՄԱՅԵՍ

13 1 ԵՒ. ԳԶ. ԴԶ. ԼԱ. օր Յինանց: ԴԴ 9

ԵՎԼ Ք. Ժ. 9. Բ. 38:
Պայծառ օր:

14 2 ԵՒ. ԳԶ. ԴԶ. ԼԲ. օր Յինանց: ԴԵ 10
Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն
Արամատի Հայրապետին:

15 3 ԵՒ. ԵԶ. ԵԶ. ԼԳ. օր Յինանց: ԴԶ 11

16 4 ԵԶ. Ուր. ԵԶ. ԼԴ. օր Յին: ԴԷ 12

17 5 ԵԶ. ԵՐ. ԲԶ. ԼԵ. օր Յինանց: ԴԸ 13

18 6 ԶԶ. Վ. Եղերորդ. Կիւր: ԲԶ: ԴԹ 14

19 7 ԶԶ. ԲԶ. ԲԶ. ԼԶ. օր Յինանց: ԴԹ 15

20 8 ԶԶ. ԳԶ. ԲԶ. ԼԷ. օր Յինանց: ԴԹ 16

Յն. Յովնանու աւերելին:

Յայտ. Մարտի 30 օր:

21 9 ԶԶ. ԳԶ. ԴԶ. ԼԸ. օր Յինանց: ԴԹ 17

ՅՍ. Լ. Ժ. 12. Բ. 58:

Զաւարեացի օր:

Յ. Երեւոյն. Ժ. 17. Բ. 30:
Տձ. ՃԵԼԷ:

22 10 ԶԶ. ԵԶ. ԴԶ. ԼԹ. օր Յինանց: ԴԹ 18

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

23 11 ԶԶ. Ուր. ԵԶ. ԼԿ. օր Յին: ԴԹ 19

Պայծառ օր:

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

24 12 ԶԶ. ԵՐ. ԲԶ. ԼԸ. օր Յինանց: ԴԹ 20

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

25 13 ԶԶ. ԵԶ. ԵԶ. ԼԹ. օր Յինանց: ԴԹ 21

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

26 14 ԶԶ. ԵԶ. ԵԶ. ԼԿ. օր Յին: ԴԹ 22

Պայծառ օր:

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

27 15 ԶԶ. ԵԶ. ԵԶ. ԼԸ. օր Յինանց: ԴԹ 23

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

28 16 ԶԶ. ԵԶ. ԵԶ. ԼԹ. օր Յինանց: ԴԹ 24

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

Յն. Գիտ. Եղիարաց որհոյն:

Լ	Ո	ՅՈՒԼԻՍ	Տ	Թ
15	2	ԳԶ ԲՅ Բ. օր պահոց վար Յ. Գիւրգիսի օր աւարտեալն:	Դ	Վ
15	3	ԳԶ ԲՅ Բ. օր պահոց վար:	Դ	Վ
16	1	ԳԶ ԲՅ Գ. օր պահոց վար:	Դ	Վ
17	5	ԳԶ ԲՅ Գ. օր պահոց վար: ՏԳ. Սիւրբ Գ. օր:	Դ	Վ
		ՅՈՒՐԴԱՆԵՐ. ՅՈՒՐԴԱՆ Ե. Տ ԳԼԵՐԴԱՆԵՐ. Ս. ԿԱՐԴԱՆԵՐ ԿԱՐԴԱՆ Ե. ԿԱՐԴԱՆ Ե. ԿԱՐԴԱՆ Ե.		
18	6	ԳԶ ԲՅ Դ. օր պահոց վար:	Դ	Վ
19	7	ՇԲ. Ե. Ե. ՅԻՆԱՆԱԿ ՏԱՐԱՆ ԿԱՐԴԱՆ Ե.	Դ	Վ
		Ե. Ե.		
		Ե. Ե.		
20	8	Շ ԿԻՐ. ԲՅ. ՎԱՐԴԱՆԱՆ: ՏԳ. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե.	Դ	Վ
21	9	Շ ԳԶ ԲՅ. Բ. օր վար: ՅԵ. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե.	Դ	Վ

Լ		ՅԱՐԱՆ	Տ	Թ
22	10	ԳԶ ԲՅ Գ. օր վար: Ե. Ե. Լ. Ս. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. ՏԳ. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե.	Դ	Վ
23	11	ԳԶ ԲՅ ՊԱՆԴ: Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե.	Դ	Վ
		Ե. Ե.		
24	12	Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե.	Դ	Վ
25	13	Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե.	Դ	Վ
26	14	Ե. Ե.	Դ	Վ
		Ե. Ե.		
27	15	Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե.	Դ	Վ
28	16	Ե. Ե.	Դ	Վ
29	17	ԳԶ ԲՅ. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե.	Դ	Վ

գինեայ եպիսկոպոսին, և
տասն աշակերտացն, և
հինգ վկայից: Յ. Մա-
րտնայ Կոստն: Տճ. Էմէ-
կյանը պահար: Սոմ Էմէ-
Ալեքսանդր Էմէ Կոստն:
Հր. Մոսկովն Գերման
և Կոստն Երեսուցեայ
որ Է Գարս պարտ:

30 18 ԴԶ. ԳՅ. ՊՏՏԸ:

31 19 ԵԶ. ԳԷ. Սըրոց Նախահար-
ցին՝ Աղամայ, Աբելի, Սե-
թայ, Ենովայ, Ենովքայ,
Նոյի, Մեղքիսեղեկի, Աբ-
րահամու, Խահահայ, Յա-
կոբայ, Յովսէփայ, Մով-
սէսի, Ահարոնի, Եղիազա-
րու, Յեսուայ, Սամուէլի,
Սամիսոնի, Յեփթայեայ,
Քարակայ, Գեղեճի, և
այլոց որոց Նախահարցն:
Ա. Ղանայ: Յճ Եր:

1 20 Ուր. ԴԶ. ՊՏՏԸ: Յ. Եմայի 17 89
մարտիսին: Լ. Թոստոս:

2 21 ԵՔ. ԴԷ. Սըրոց որդւոց և 15 90
թոռանց որդւոց Հօրն մե-
րոյ Գրիգորի Ուսուսրչին

Արեստանիսի, Վրթանի-
սի, Յուսիան, Գրիգորիսի
և Դանիէլի:

Թ. Լ. Լ. Ժ. 12. Բ. 19. :

Անդրեասեթ Էրեսուցի:

3 22 ՋԿԻՐ. Գ. Գինի վար: ԳԲ. 10 91
աւջանի: Տճ. Պերտի Էմէ:

4 23 ԲԶ. ԳԷ. Սըր Մակարայեց- 17 92
ւոցն Եղիազարու քահա-
նային, և Շամունեայ, և
Եթիմ որդւոց նորին:

5 24 ԴԶ. ԳԷ. Սըրոց երկուստան 17 93
մարգարէիցն Ուսեայ, Ա-
մովայ, Մեղքայ, Յովե-
կայ, Աղգիս, Նաւուսայ,
Ամրակումայ, Յովանու,
Սոփոնայ, Անդեայ, Զա-
քարայ, և Մաղարայ:
Տճ. Անուր Եյանը պահար
վել ասոր Եմէ Կոստն:

6 25 ԴԶ. ԳԷ. ՊՏՏԸ. Լ. Դ. Վարդա- 18 94
նայ:

7 26 ԵԶ. ԳԷ. Սըրոցն Սոփիայ, և 19 95
երկուստեայն, Պիստոսի
Եղիսի, և Աղամայի: Տճ.
Արեստանի Պարտիսեայ:

49րդ. տարեդ. ծննդեան.
Ֆրանսուա Ժոզեֆ Ա.
կայսեր Աւստրիոյ.

19 7 ԳԶ. ԵՅ. Բ. օր պահոց Սևան: ՆԱԿ
ՏԺ. Բաժնեպան: 29 օր:

20 8 7.2. 1/2. 9. of ymſog Uam: 7 1. 1.
28. 1/2. 1/2. 29. of:

21 9 bz. f. 7. op. *quing* U. m. p. 1.2
S. f. U. t. l. m. 5. op.

22 10 $\Pi \cdot p \cdot H \cdot v \cdot op \cdot upm \zeta ng \cdot U_{ann} \cdot \varepsilon \cdot \Lambda \cdot$

23 11 Եր. 43. Տօն Եղանկաթի սրբ. օ 111
 րայ Էջմիածնի: Ն-խ-դ-դ:

$\int_{-\infty}^{\infty} f(x) \delta(x-a) dx = f(a)$

24	12	ՅԼԻՐ. Զ. ՂԵՐԱՓՈԹՈՒՄԵ Ս. ԴԱՏՈՒԱԾԱԾՆԻ:	7/117
----	----	--------------------------------------	-------

$\odot$ է կյանքի խնայողությունը։
 S². Սխալմունքները։

ՅԱՐԱՐ. ԳՐԱԿ. Ժ. 20. Գ. 45:
Բարեկեցանք էլ ցանկուն:

25 18 ԹԻՆ՝ ԴՅ՝ Բ՝ օր Վ Երանիսիւ- Վ 117
մանն: Յիշատակ Զրեմիայ:

Տիրոջ Տաքեցաւրձ Ծննդ.
Լուգովիկ Բ. Թաղաւո-
րին Պաւելքայի :

14 ԳԶ. Գ. օր Վերամիտիս: Ամս

277. Տարեգ. Թագադրութ.
Թեան կոչակը իմ. օրոյ:

27 18 Եւ ՝ 3. Պաշտ: Գ. որ վերս Գ 110
Յ. վերս Կենդանի 11. 11 շնորհ:

16 Եւ Ե. օր Վերապահութի : 17 117
17 Եւ Ստորագրութի Եւրոպայի :

⁷⁹ 17. Мзр. 73. 2. оп у крм; ђ е; 11 111

Կարգ - Լու - տին Դաճին
Պարսկց :

11 3 Եւ շէ՛ Երբոյն Յովհաննու Դ. 17.
Կարապետին, Եւ Յարայ
արդարոյն :

12 3 Ուր. 3. Պատհա : Յ. Գ. Եւ Դ. 17.
Զօրաւ Ս Ս. Զօրաւ Ս. Զօրաւ Ս.
Տիրգ. Տարեգարհ Դննդ.
Սուլճան Լամիւ Բ. Կոյ-
սեր թուրքից :

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 50 ՕՐ

ՏՃ. ԻՅԼՈՒԼ

13 1 ՇԵ. 3. Ներկից սուրբ Ժո. Դ. 17.
ղոյն երեք հարիւր տասն
և ութ հայրապետաց : Յ.
Սեփեթի սեփեթիցն. Եւ Եւ-
ղէց-Լան Գարեմայ Եւ Զոյա :

14 2 Յկեր. Բ. Դ. զկեր Վերա : Դ. 17.
Լ. Տճ. Լան-Լան Բ. Եւ Եւ-
Լան-Լան Եւ Եւ-Լան-Լան : Տճ.
Գարեթ Եւ Եւ-Լան :

15 3 ԲՆ. Բ. Երբոյն Անդրէի զո- Դ. 17.
րավարին, Եւ Բանակին,
Կայինիկոսի Եւ Գոմեաւ
վկայիցն :

16 4 ԳՆ. Բ. Երբոյն Անդրիանու Դ. 17.
սի, Եւ Կնոյն Անատոլոյ,
Թեոդորոսի, Եւ Եւ-Լան-Լան-
Լան վկայիցն : Տճ. Անդրէ :

⊙ Եւ. Լ. Դ. 13. Բ. 33 :

⊙ Եւ-Լան-Լան Եւ Եւ-Լան-Լան :

17 ԳԶ ԳԻ ՊԱՏՔ: ՏՃ. ԴԵԼԼԵԼ
50 օր, և Պաշտօն էրէ՛ օր:

18 ԵԶ ԴԶ Սրբոցն Աբրահամն
և Խորենայ, և անարծաթ
բժշկացն Կողմայի և Գա-
մրանոսի, և Աստուածա-
բոյ վկայն: ՅՆ. ՄԷԽԵԼԷ
հրել Գալ-Գալիս. Ի Բիւր-
բան Լուսն արդարեւ: ՀԲ.
ԹԷԼԷ 50 օր և Տարեմար 8640
Բաւալանի նոցա, աստար 2:

Շրգ. Տարեգարն Գաշա.
Սոգար Բ. Թաղաւորն
Շուէտի և Նորվեգիոյ:

19 ԴԶ ԴԶ ՊԱՏՔ:

20 ԵԶ ԴԶ. ԵՆ. Մարտի Սարբ

Դ ԴԶ

Դ ԴԶ

Աստուածածնի և յԱՆ.
նոյէ: և օ Յ:

21 ԵԶ ԴԶ. ԵՆ. ԳԶԻՆ ՎԵՐԱՆ
ՀԲ. Բ. ԵՆ. Բարեկենդան Ս.
Խաչի պահոց: ԼԲ. ՄԷ-
Բեալ ԵՆ. Գալ-Գալիս: ՀԲ.
Ծժ. Լուսն արդարեւ Գալ-
Գալիս արդարեւ Արեւմտայ:

22 ԴԶ ԴԶ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ.
ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ.
ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ.

23 ԴԶ ԴԶ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ.
Արեւմտայ և Զատարաւ-
և ԵՆ. ԵՆ. և ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ.
ար: ՏՃ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ.
ար և արեւմտայն արեւ, և
արեւն արեւմտայն ԵՆ. ԵՆ.
ԵՆ. ԵՆ.:

ՍԱ. ԳԶ. Դ. Դ. Դ. Դ.
Հալն արեւմտայն և ԵՆ.
ԵՆ. ԵՆ.:
ԵՆ. ԵՆ. Դ. Դ. Դ. Դ.
ՏՃ. ՄԷԽԵԼԷ:

24 ԴԶ ԴԶ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ.

25 ԴԶ ԴԶ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ.

ՏՃ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ.

26 ԴԶ ԴԶ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ. ԵՆ.

Դ ԴԶ

Դ ԴԶ

Դ ԴԶ

Դ ԴԶ

Դ ԴԶ

Դ ԴԶ

Լ	Օ	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Տ	Խ
11	20	ԵՐ. Գ. Սրբոցն Գեորգայ զօրավարին, Աղսիառսի և Քամանոսի երգեցողին:	ԴՕ	17.
12	30	Յ կիր. Դ. Գ. զինի Խաչի: Վարդապետ սուրբ Խաչ: Ո. կիր. Դ. Գ. զինի շաքախոյ: Հարսանիք:	ԴԶ	171

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 31 ՕՐ

ՏՃ. ԹԵՐԻՆԻ ԵՎԱԿԷ

13	1	ԲԶ. Դ. Ս. Գալթի Գլխեց- ւոցն և որչ զկայինն Ղամ- բեոսի և Ղամբեռ-հոցն:	ԴԷ	172
14	2	ԴԶ. Դ. Ս. Սրբոցն Եւսապե- ոսի, և կնոջն Թեոփիստ- եայ, և երկուց արդւոցն, և սրբոց կուսանացն Երմե- եայ և Եկրատախեայ:	ԴԸ	173
15	3	ԴԶ. Դ. Ս. Պաշք:	ԴԹ	174
		ՅՄ. Լ. Դ. 20. Բ. 51: Բարեխառն խաչման:		

Լ	Օ	ՀԻԼԳԱՏԷ	Տ	Խ
16	4	ԵԶ. Բ. Ս. Սրբոց Իշխանացն Սահակայ և Համողայ. պայ: ՏՃ. Գլխեցի 50 ԵՐ:	16	175
17	5	Ուր. Բ. Պաշք:	ԴԿ	176
18	6	ԵՐ. Գ. Ս. Սրբոց Եթանա- սուն և երկու աշակեր- տացն Քրիստոսի, Լ. Գ. Կ- խոս աւետարանին: ՀԵ: Խնաման 29 ԵՐ:	ԴԶ	177
19	7	Յ կիր. Գ. Գ. զինի Խաչի: Գ. Բ. Դ. Կ. Կիր. Դ. Գ. Երմեայ: Հարսանիք:	ԴԷ	178
20	8	ԲԶ. Դ. Ս. Սրբոցն Փսիսառ- հայրապետին, և Երան- ոսի հետեւողին Սոսանդրոց:	ԴԸ	179
21	9	ԴԶ. Դ. Ս. Սրբոց կուսանացն Թեոփի, Վարդապետայ և Պեղեղեայ:	ԴԹ	180
22	10	ԴԶ. Դ. Ս. Պաշք. Յայտ. Սահի: 50 ԵՐ:	ԴԿ	181
		ՅԱ. Բ. Դ. 15. Բ. 37: Փոփոխման:		
23	11	ԵԶ. Դ. Ս. Սրբոցն Պանդալե- ոսի Բժշկին, Երմեայ քա- հանային, և Երազմուսայ կուսին:	ԴԶ	182

նոր Հարիւրապետին, և
Յովսէփայ աստուածաճօ-
րքն, և միւս Յովսէփայ տ-
րեմութացւոյն, և բարե-
կամին Քրիստոսի Ղազա-
րու, և քերչն նորա Մա-
րիամու և Մարթայի: 1.
Յէլարայ համբերն նմէցեւոյ:
4 23 Գ. Գ. Արքայն Թեոդորոս-
նի քահանային, և Զենո-
նի ղինաւորին, և Մակա-
րայ, Եղիսիակայ, և Ռա-
մելայ:

8 24

Գ. Գ. Պաշէ:

Դ

ՎԵ

6 25

Ե. Գ. Արքայ խորթեանց
և արքայ վկայիցն Արաւմե-
կայ, և Քրիստափորի, և
Երկուց կանանցն Կալինի-
կեայ և Ակիւրինեայ:

Դ

ՎԵ

7 26

Ուր. Գ. Պաշէ: Գ. Գ. Գե-
փորեայ վկայն: Տ. Գ. Գառն:

Դ

ՎԵ

Օվ. Գ. Գ. 10. Գ. 13:
Խառնայ Գ:

8 27

Ե. Գ. Արքայ Երկուստան
վարդապետացն Ռեթե-
սի, Դիմեւորսի, Վեղեւո-

Դ

ՎԵ

արոսի, Աթանասի, Կիւր-
զի Էրուսաղէմացւոյն, և
Եփրեմի խորին ասորայ,
Բարսղի կեանքացւոյն, Գը-
րիգորի Նիւսացւոյն, Գը-
րիգորի աստուածաբա-
նին, Ապրիմանու կիւրաց-
ւոյն, Յովհաննու սակերե-
բանին և Կիւրզի աղէք-
ասնորացւոյն:

6 28

Գ. Գ. Ե. Գ. ղինի խաչի:
Գիւս խաչ. Ե. Կիւր-
էօն լափանայ: Հարանի:

Դ

ՎԵ

10 29

Բ. Գ. Արքայն Անաստասայ
քահանային, և Վարդի
և Թեոդորիակայ, և արդ-
ւոյ նորա, և որոյ ընդ նը-
մա կառարկցան:

Դ

ՎԵ

11 30

Գ. Գ. Արքայ Հիպիթե-
կանց, որք ի Մամուսատ
կառարկցան. և արքայն
Սիււքրիանոսի սերստա-
ցւոյն, և Բարեկայ ձերոյն,
և ութսուն և չորից աշա-
կերաց նորին:

Դ

ՎԵ

18րդ. Տարեգարձ. Գա-

Հակոբ Լուի Ա. Թա-
ղաւորին Փորձուգալի:

12 11 Իշ. Գ. Պաշտ:

ԿԱ

ՆՈՅՆԵՐԵՐ 50 ՕՐ

ՏՃ. ԹԵՐԵՐԵՆ ՍԱՆԻ

13 1 ԵՆ ԴՅ. Արդյի Յովհաննու ԿԳ Կ

Սալեբերանին: ՅՆ. Կալ-

ձայի և Գալիմասի:

14 2 Ուր. ալ. Պաշտ:

ԿԱ

ՅՄ. Լ. Ժ. 10. Դ. 61

Անճրե-աբէր Հաղման:

16 3 ՆԲ. ալ. Ս. մենայն սրբոց ՏԲ-
նոց և նորոց, յայտից եւ
անյայտից: Տ. Զ. Ե. Զ. Զ. Զ.
20 օր:

16 Կ. Տարեդարձ Գաճ
Քրիստոսին Թ. Թաղաւոր-
ին Տանիմարդայի:

18 4 ԶԿիր. ալ. Ը. զկեր խաչի. Կ

Գ. Դ. Ե. Զ. Կիւրտի Եօրն

լաւաւանց: Հաղման: Հ. Դ.

Բաւալ- 50 օր:

17 5 ԻՅ. ԲՅ. Արդոն Սաեփանու. Կ

ԿԱ

18 6 ԵՂ ԴԻ Սրբ Հարցն Եղիպ-
տացւոյ Պօղոսի, Պօղոսի,
Մակարայ, Եւագրի, Յով-
հաննու գրնեցւոյն, Յով-
հաննու կարճահասակին,
Նեղոսի, Արսենի, Սիսի-
անու, Դանիելի, Սրապի-
անի, Մակարիտի, Պիմե-
նի, և այլոց սրբոց Հարց:
Յ. Նիկողայոսի հայրապետին
պաշտպանին նախաժողով:

19 7 Ուր. Բ. ՊՆԸ:

20 8 ՇԲ. Բ. Սրբոցն Նիկողա-
յոսի Զմիւռնիոյ սրանե-
լադործ հայրապետին:

ՍԱ. Բ. Ժ. 21. Բ. 26:
Զիւնախառն անշրմ:

21 9 ՅԿԻՐ. Բ. Գ. Յիւ: Յղութիւն
սուրբ Առաքաւածածնի ի
Յաննայէ: Եւ Յ. Բարեկեն-
դան սուրբ Յակոբայ պէջ:
Յայտ. Բարդս: 30 օր: Լա.
Թովմայի առաքելոցն:

22 10 ԵՂ ԴԻ ՊՆԸ: Սրբոցն Մինա-
այ, Կրմովնեայ, և Գր-
բառոսի, և կամաւոր այլ-

0 27

7 27

7 22

4 20

9 27

քառացն Յովհաննու և
Ալեքսիանոսի:

Զմիւռնաւոր և արեւադարձ
Ա. Յիւլիէ: Յերէմ պատնի
Երեմիէ և Գիւլիէ Կարճահասակ:
Տ. Եւագրի Շիմեյի Կամ Եւ-
գիւլի արդարեւ, որ և արաւելն
օր Կարաւանօրեայ մասն Յը-
միւռն: որ Կաւի Գարաւել:

Յ. Ա. Յիւլիէ-Բ. Ժ. Բ. Բ. 9:
ՏԲ. ՇԲԻ:

23 11 ԴԻ. Բ. ՊՆԸ: Սրբոցն Կրմ-
նեկոսի հարեւրապետին,
և Շմառնի ազգականին
Քրիստոսի, և Պօղիկարպո-
սի հայրապետին Զմիւռ-
նիոյ, և սրբ վկայեցն, որք
յարեւելս կառարեցան:
Տ. Ա. Եւգիւլի-Բ. Ժ. Բ. Բ. 9:

24 12 ԴԻ. Բ. ՊՆԸ: Յ. Սպիտակ
Եղիպտոսին: ՏԺ. Բարդս:
30 օր:

ՅԼՐԴ. Տարեդ. Տննդ. Ժօրծ.
Ա. Թադաւորին Հեղադա:

10 27

11 24

3 21 Երբ որ Կրկնակի Վերանայ
Երբ որ Կրկնակի Վերանայ
Հայրապետին և Երբ որ Կրկնակի
Վերանայ Նիսապուրի
Սեղեկատուի Համայն Հայ-
րապետին, և Առաջ Եր-
բ որ Կրկնակի Վերանայ:

Արդ. Տարե. գահակ. Առ-
ջոնս Ժ. Գ. Թագաւորին
Սպանիոյ:

4 28 Երբ որ Կրկնակի Վերանայ
5 24 Երբ որ Կրկնակի Վերանայ
Հայրապետին, և Երբ որ Կրկնակի
Վերանայ Նիսապուրի
Սեղեկատուի Համայն Հայ-
րապետին:

Չվ. Բ. Ժ. 16. Բ. 50:
Թագաւորին և Երբ որ Կրկնակի
Վերանայ:

6 25 Երբ որ Կրկնակի Վերանայ
Հայրապետին և Երբ որ Կրկնակի
Վերանայ Նիսապուրի
Սեղեկատուի Համայն Հայ-
րապետին, և Երբ որ Կրկնակի
Վերանայ Նիսապուրի
Սեղեկատուի Համայն Հայ-
րապետին:

7 16 Երբ որ Կրկնակի Վերանայ
8 27 Երբ որ Կրկնակի Վերանայ
Հայրապետին և Երբ որ Կրկնակի
Վերանայ Նիսապուրի
Սեղեկատուի Համայն Հայ-
րապետին:

9 28 Երբ որ Կրկնակի Վերանայ
10 29 Երբ որ Կրկնակի Վերանայ
Հայրապետին և Երբ որ Կրկնակի
Վերանայ Նիսապուրի
Սեղեկատուի Համայն Հայ-
րապետին:

11 30 Երբ որ Կրկնակի Վերանայ
12 31 Երբ որ Կրկնակի Վերանայ
Հայրապետին և Երբ որ Կրկնակի
Վերանայ Նիսապուրի
Սեղեկատուի Համայն Հայ-
րապետին:

ԲԱՆԱՅԻՐՔ ԲՈՒՄԷԼԻԻ

Իգարին բանայլըը	Մարտի	6
Դմրշլար Մայիս 22.	Սեպտ.	18.
Թռնովա	Սեպտ.	22
Ճուճաա , Ի Շուճնու	„	27
Նիրիբա	Ապրիլ 30.	Սեպտ. 19
Բազարճըգ.	Մայիս	4
Եարբադլը	„	5
Իսլիմեայ	Չարի	30
Քումբուլուեայ	Յուլիս	17
Շեշգով	Օգոստ.	2
Ալաոսնեայ	„	6
Եանեայ	„	18
Չաթախայ	„	20
Ուղունճաովա	Սեպտ.	12
Օլբրիա և Թրոնովա	„	9

ԲԱՆԱՅԻՐԳ ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ

Պալարէսէր	խշորիւնդ 11
Ճէմաթ և Գօշու	11 31
Պօղա շէհր	11 34
Սարք քէյ հաճիսէսի	11 41
Տէօնիւլ	11 44
Ըլւճա	11 45

ՀԱՅՈՑ	ՀԱՌՈՎՄԱՅՈՑ	ՏԱՀԱԿԵՐԵՆ	ԱՍՏՐՈՍՈՒ	ՀՐԵՒՑ	
Զատասար	30	Յանվար	31	Քանի	30
Համբ	30	Փետրվ. 29.	29	Ապրիլ	30
Ապրիլ	30	Մարտ	31	Մայիս	30
Տեմբ	30	Ապրիլ	30	Յունիս	29
Բուլուն	30	Մայիս	31	Ղազար	31
Արաց	30	Յունիս	30	Նովար	30
Մեհիկան	30	Յուլի	31	Թեմբ	29
Անի	30	Օգոստոս	31	Ղազար	30
Ապրիլ	30	Սեպտեմբեր	30	Հոկտեմբ	30
Մարտի	30	Հոկտեմբեր	31	Սեպտեմբ	30
Մարտի	30	Նոյեմբեր	20	Թեմբ	29
Հոկտեմբ	30	Դեկտեմբեր	31	Սեպտեմբ	30
Ապրիլ	30			Սեպտեմբ	29

ԱՂԻԽԱԿ ՀԱՐԺԱԿԱՆ ՄԱՍԱՆՆԵՑ ԱՌՈՒՐ

ՅՈՒՆՈՒԱՐ				ԱՊՐԷԼ			
0	Ծ.Ա.	Կ.Օ.	Ե.Տ.	0	Ծ.Ա.	Կ.Օ.	Ե.Տ.
	ժ.բ.	ժ.բ.	ժ.բ.		ժ.բ.	ժ.բ.	ժ.բ.
1	14.42	7.21	9.18	1	11.00	5.30	13.00
7	14.34	7.17	9.26	7	10.45	5.23	13.15
13	14.22	7.11	9.38	13	10.28	5.14	13.32
19	14. 8	7. 4	9.52	19	10.12	5. 6	13.48
25	13.50	6.58	10. 4	25	9.58	4.50	14. 2
ՓԵՏՐՈՒԱՐ				ՄԱՅԻՍ			
1	13.37	6.49	10.22	1	9.46	4.53	14.14
7	13.23	6.42	10.37	7	9.35	4.47	14.26
14	13. 9	6.34	10.51	13	9.25	4.43	14.35
19	12.53	6.26	11. 7	19	9.17	4.35	14.43
25	12.34	6.17	11.26	25	9.11	4.30	14.49
ՄԱՐՏ				ՅՈՒՆԻՍ			
1	12.22	6.11	11.38	1	9. 6	4.33	14.54
7	12. 6	6. 3	11.54	7	9. 4	4.32	14.56
13	11.51	5.56	12. 9	13	9. 3	4.31	14.57
19	11.36	5.48	12.24	19	9. 7	4.35	14.53
25	11.19	5.39	12.41	25	9. 9	4.35	14.51

ԱՂԻԽԱԿ ՀԱՐԺԱԿԱՆ ՄԱՍԱՆՆԵՑ ԱՌՁՈՐ

ՅՈՒԼԻՍ				ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ			
0	Ծ.Ա.	Կ.Օ.	Ե.Տ.	0	Ծ.Ա.	Կ.Օ.	Ե.Տ.
	ժ.բ.	ժ.բ.	ժ.բ.		ժ.բ.	ժ.բ.	ժ.բ.
1	9.15	4.37	14.45	1	12.55	6.27	11. 5
7	9.22	4.41	14.38	7	13.19	6.39	10.43
13	9.31	4.45	14.29	13	13.31	6.46	10.29
19	9.43	4.51	14.17	19	13.42	6.52	10.18
25	9.56	4.57	14. 4	25	13.56	6.58	10. 4
ՕԳՈՍՏՈՍ				ՆՈՅԵՄԲԵՐ			
1	10.12	5. 6	13.48	1	14.12	7. 6	9.48
7	10.26	5.13	13.34	7	14.24	7.12	9.36
13	10.38	5.19	13.22	13	13.36	7.18	9.24
19	10.52	5.26	13. 8	19	14.44	7.22	9.16
25	11.12	5.36	12.48	25	14.50	7.25	9.10
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ				ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ			
1	11.33	5.46	12.27	1	14.51	7.27	9. 6
7	11.51	5.56	12. 9	7	14.57	7.28	9. 3
13	12. 7	6. 4	11.53	13	14.57	7.28	9. 3
19	12.21	6.11	11.39	19	14.54	7.27	9. 6
25	12.39	6.19	11.21	25	14.51	7.25	9. 9

ՀԱՄԱՐՈՅ

ՊԵՏԱԳՐԱԹԻՒՆ

ՏԱՃԿԱՅ ՆԻ ՌՈՒՍԱՅ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ

1877 — 78

Չորս տարիէ 'ի վեր բոլոր Տաճկաստանի գլխուն զիգուած այս-
չաի արիւնհեղութեան, աւերման
եւ թշուառութեան պատճառը՝
Հէրսէքի պէս փոքրիկ դաւառի մը
ապստամբութիւնն եղաւ, որ 1875
Մայիս 24ին Մոսկուի մօտերը
զիւզի մը մէջ երեք ոստիկաննե-
րու ըրած բռնութեան պատճա-
ռաւ յանկարծ պայթեցաւ:

Գրեթէ մինչեւ Յուլիս 3 ապրս-
տամբութիւնը մինչեւ Աւստրիոյ
սահմանագլուխը տարածուեցաւ:

Առջի քերան բանի տեղ չի դր-
ուեցաւ նա, բայց Գարատաղէն
և Սերոբայէն օղնու թիւններ առ-
նելով օրէ օր ստատարացաւ ա-
պրտամիտաց թիւք: 1873 Նոյեմ-
բերէն Լազը Մախմար և Սաֆ-
փաշաները շատ անգամ դարձին
ապստամբներ՝ բայց ձմեռը փայ-
հաւած էր, և ապստամբ լի-
ւերը քաշուած էին:

Առ միջոցին Երսուկան մ.
տէրութիւնը Բ. Դրան մօտ միջա-
մատ թիւն լրին բայց ապստամբ
էն՝ տէրութիւնները երաշխաւո-
ւազեցին բոլորը բարենորոգման
Բ. Դատը 1873 Նոյեմբ. 30 թն
Յէրման մը հրատարակեց, բա-
նապատմանը այս շնորհն ալ չըն-
դունեցին:

Երսուկան տէրութիւնը տես-
նելով որ ապստամբեալ գաւառ
համար հրատարակուած Յէրման
ժողովուրդը բան չէ չգիտի կ'...

ՅԵՐՄԱՆ ԴԱՏԱ

շահիլ, անբաւական համարեցին
դայն. քանզի տէրութիւնք Հէր-
սէքի եւ Պոննայի համար դատար-
տօնութիւններ կր խնդրէին: Արդ՝
վեց մեծ տէրութիւնք 1876 Յուն-
վար 19ին Առաքանդնուպօլսոյ Ա-
ւլստրիոյ դեպան Զիշի կոմսին
ձեռքով ծանուցադիր մը հաղոր-
դեցին Բ. Դրան:

Սոյն ծանուցադիրը Բ. Դուռը
ընդունելով 12 օրուան զինադա-
դար եւ ընդհանուր ներում շնոր-
հեց ապառաւրաց, բայց առնօր
իրենց սրահանջումներէն ետ չի
կեցան:

1876 Ապրիլ 12ին Սելանիկ
մէջ Գաղղիոյ եւ Գերմանիոյ հի-
պատասաց սպանման գէպքը Նա-
րոպիոյ մէջ շատ զէշ ազաւորու-
թիւն ըրաւ:

Այս միջոցին Ռուսիոյ Աղեք-
սանդր կայսրը Գերմանիոյ Այլեօս
կայսեր տեսութեան կերթայ, Անտ-

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՎԱՍՐ

բաժնի կոմսն ալ հոն կը կանչուէր։ Արեւելեան խնդիրը ծանր կերպարանք չը կատանայ։ Այս խնդրոյն յուժանը համար Պիզմարը, Կորչաքոֆ եւ Անտրասի առաջին նախարարները խորհրդակցեցան, եւ ուրիշ ծանուցագիր մ'ալ շինեցին որ 1876 Մայիս 1ին համառապիւնեցաւ։ Մինակ Անգղիոյ կառավարութիւնը այս ծանուցագիրը չապրագրեց։ Միւս տէրութիւնը երկնց գետնանայ ձեռքով Ռ. Դոնան պիտի մատուցանէին քայն, քայն առջի իրիկուեր Մուլթան Ազիոյի գահէն վար առնուելուն եւ Մուլթան Մուրասի գահը բարձրանալուն գէպը վրայ դալով եւ ձգուեցաւ։

Արդէն, 1876 Յունիս ամսուն մէջ Պուլկարայ արստամաւթիւնը ծագած ըլլալով չառ գէշ ապաւորութիւն քրաւ ամեն տեղ, քայն աւելի ի կ. Պոլիս, ուրիշ սասարկ

ՊԱՐՆԱՆԻ ԺԱՅԻՆ
ԴԱՅԻՆ

հրամանն զնաց շուտով զսպելու
սոյն ապստամբութիւնը. բայց մին-
չեւ որ զսպուեցաւ՝ շատ արիւն
թափուեցաւ: Եւրոպայի ամեն կողմ
Պուլկարաց այս կոտորածը շատ
շախագանդ կերպիւ նկարագրուե-
ցաւ, որմէ ամեն արդ սարսափե-
ցան եւ ամենուն սիրտը թուրջի-
պէն պաղեցաւ, մինչեւ անգամ
Մեղղիա՝ որ թուրքիոյ բարեկամ
մնացած էր, այն ալ տէրութեանց
հետ միացաւ. եւ ամենքն 'ի միասին
քրիստոնէից ապահովութեան եւ
մէկ մ'ալ սպառիսի քան մը չի պա-
տահելուն համար երաշխաւորու-
թիւն պահանջեցին:

1876 Յունիս 10 ին Սերվիոյ Մի-
լան իշխանը ծանուցագրով մը Բ.
Գրան դանդախներ ըրաւ եւ կեր-
պով մը խոսքը Հերսէջի վրայ դար-
ձունելով՝ առաջարկեց որ Հերսէջի
եւ Պոսնայի գաւառները զրաւ-
ուին: Իսկ Գարառազի իշխանը

ԻՎԱՆԹԻԼԻ ԶՕՐԱՊԵՏ

բայց 'ի բայ պատերազմ հրատա-
րակեց :

Գարատազցիք քսան հազարի
չափ մարդ կըլլան պիտուորել , եւ
ստալին անգամ երկու տեղէ ի-
րենց սահմաններէն դուրս յարձա-
կեցան բայց Յունիս 29ին Սալամ
կիւմբին մէջ տրուեցան : Յուլիսի
սկիզբները Սէլիմ փաշա կ'երկն
շարկաւ . Գարատազցիները եւ ի-
րենց սահմաններէն մէքս քշեց :

Բայց Յուլիս 15ին Սէլիմ եւ Յու-
ման փաշաները յաղթուեցան . ա-
ռաջիկոյ սպաննուեցաւ եւ վեր-
ջինը դերի ինկաւ : Զաւորորդայի
կողմէ Գարատազցիք Յամանցուց
հետ միշտ զարնուեցան եւ Մէ-
սոնի ամրոցը պաշարելիս Յոս-
տոս 2ին Մահմետ փաշան յաղ-
թուեցաւ եւ 4000 էն աւելի մարդ
կորսեցուց :

Յերփի փաշա հրամանատար
կարգուելով ստալին պատերազ-

մին մէջ 2000ի չափ մարդ կոր-
սընցուց . Յոստոս 30ին նորէն յար-
ձակեցաւ , բայց դարձեալ տը-
րուեցաւ :

Սեպտ. 27ին Մուխթար փաշա
Սաւրափի կողմը 16 ժամ սարսա-
փելի հակառակադաւմը տուաւ եւ
ամէն կողմէն ետ քաշուելու ըս-
տիպուեցաւ :

Հոկտեմ. 2ին Օսմանցիք կրկին
տրուեցան եւ մինչեւ Սըուզի
բերդը հալածուեցան . Հոկտ. 8ին
Մէսոնի ամրոցը Գարատազցուց
անձնատուր եղաւ :

Սերփիոյ զօրաց ընդհանուր հրա-
մանատար Աէրնայէֆ զօրապետը
երեք թեւի բամնեց իր բանակը
որ 90.000 հոգիէ կը բաղկանար,
գրեթէ պատերազմը նոր սկսած
էին , Օսման փաշա Զալչուրը պա-
ւեց : Սերփիոցիք քանի մը տեղ
Օսմանցուց հետ զարնուելով չա-
րաշար յաղթուեցան , այնպէս որ

ՍԸՐ ՇԷՆՐԻ ԻԼԵԸԹ

Եթէ զինադադար չկնքուէր մինչև Պէլլրատ պիտի քալէին Օսմանցիք, քանզի Ապտիւլ Քէրիմ փաշա Ալէքսինաչը գրաւած էր, ուր Սերպիազիք 10 հազարի մօտ մարդ կորսնցուցին:

Վերջապէս Ռուսիոյ զեապան Իկնաթիէֆ զօրապետին Սեպտեմ. 21 ին Բ. Գրան տուած վերջնադրովը Բ. Գուռը երկու ամսուան զինադադարը կնքեց: Բայց Անգլիայ չուղեւով որ Բ. Գուռը մինակ Ռուսիոյ տէրութեան ստիպմամբը հաշտութիւն կնքէ, զեապանաժողով մը առաջարկեց իւստէրութեանց: Սոյն զեապանաժողովը 1876 Գեկտ. 11 ին գումարուեցաւ ի Կ. Պօլիս Ծովային գործոց պաշտօնատան մէջ:

Շատ մը նիստերէ ետքը Անգլիոյ արտաքոյ կարգի երեսփոխան Լորտ Սալիզպորիի առաջարկութիւնները Իկնաթիէֆ զօրապետին

ալ քնդունուեցան, եւ դեպա-
նածողովք վերջապէս առաջարկեց
Բ. Իրան որ թող ասց իւր քանի
մը գաւառաց միջ առժամանակեայ
կերպիւ օտար գործ դնել, եւ ո-
րոշեալ բարենորոգումները Եւրո-
պակին մեծ տէրութեանց գործա-
կատարներուն հսկողութեան ներ-
քեւ գործադրել: Բայց Օսմանեան
կառավարութեան այն ժամանակի
նախարարը այս առաջարկու-
թեանց հաւանութիւն չտուին:
Դեպքանածողովք իր պահանջու-
մերը չափաւորեց եւ խնդրեց որ
Գալատաղի սակաւ ինչ երկր-
արուի, Եւրոպիոյ հետ պատերազ-
մէն առկի փրձակին վերադարձալու
պայմանաւ հաշտութիւն կնքուի:
Բ. Գաւը տէրութեանց հետ հա-
ճաճայնութեամբ անուանէ Հէր-
տէքի եւ Պալղարիոյ կառավար-
ները, իրական բարենորոգումներ
ի գործ դնէ, եւ երկու գործա-

կատար անուանութիւն հաստատեալ
օրինաց գործադրութեան վրա
հակելու համար։ Միտհաթ փաշա
որ այն ժամանակ մեծ եպարզա-
էր, ի. Դուռը մեծ ժողով մը հրա-
ւիրեց։ Այս ժողովը գրեթէ միա-
ձայնութեամբ դեպքանաժողովին
առաջարկութիւնները մերժեց, եւ
տէրութեանց դեպքանները ու ե-
րեոթիտանները Մայրաքաղաքէս
մեկնեցան։

Շատ չանցած Միտհաթ փաշա
ալ եւրոպա արքայութեցաւ։ ի.
Դուռը Անգղիոյ յորդորանօքը բա-
նակցութեան մտաւ։ Աերվիոյ եւ
Գարատաղի հետ Աերվիայից պար-
տեալ էին, եւ շուտով հաշտու-
թիւն կնքեցին Դրան հետ։ Իսկ
Գարատաղ պարտեալ չլլալով եւ
իր բռնած ամուր գիրքերէն օգուտ
քաղելով քանի մը յաղթութիւններ
ալ ձեռք բերած էր, ուստի իր
սահմաններուն մօտ մէկ երկու

ՍԱԳՅԷՔ ՓԱՇԱ.

դաւառ կը խնդրէր . ուստի Գա-
րաատաղի հետ հաշտուելու համար
Բ. Գուռը կարելի եղածին չափ
չափաւոր ապամանադրութիւն մը
պատրաստեց, որ Օսմանեան երես-
փոխանական ժողովէն չվաւերա-
ցաւ , յանդի կայսերական կառա-
ւարութիւնն իւր ներքին ընդհա-
նութ բարենորոգմանց մասին Եւ-
րոպայի երաշխատութիւն տալու
համար փութացեր էր . Օսմանեան
Սահմանադրութիւնը ժամ յառաջ
գործադրել : Գարաատաղի երեսփո-
խանք ձեռնունայն հա դարձան
եւ պատերազմը նորէն սկսաւ :

Միւս կողմանէ Ռուսիա իր ժա-
ռըր 'ի դուր չէր վատնէր : Եկնա-
թիէֆ Փեթրսպուրկ վերադառնալէ
ստեւ մասնաւոր պաշտօնով Եւ-
րոպայի մայրաքաղաքները զրկուե-
ցաւ , եւ Նոնարայի մէջ յաջողե-
ցաւ լորտ Տէրախի հետ դաշնագիր
մը կնքելու . որ Բ. Դրան կողմէն

մերժուեցաւ : Եորչաքօֆ իշխանն
Նաիջապէս դաշնագիրը վերջնա-
գրի փոխեց , եւ պահանջեց որ
Բ. Գուռը Փեթրսպուրկ արտաքոյ
կարգի դեսպան մը զրկելով ծա-
նուցանէ թէ տէրութեանց առա-
ջարկութիւնները կ'ընդունի : Բ.
Գուռը իւր անկախութենէն չհրա-
ժարելու որոշման մէջ անդրդուելի
մնաց, եւ այսպէս բանակցութիւնք
գոցուելով Աղէքսանդր Բ. 1877
Ապրիլ 12 ին պատերազմ հրատա-
րակեց Թուրքիոյ դէմ : Չարին եղ-
բայր Նիքօլա մեծ դուքսին հրա-
մանաց ներքեւ դրուած բանակն
Իսկոյն Բրութ դեսն անցաւ եւ
Ռումանիա մտաւ : Ռումանիա թէ
եւ վեհ . Սուլթանին հպատակ էր ,
Ռուսերն համակրութեամբ ընդու-
նեց , եւ Ազգային ժողովոյ հաւա-
նութեամբ անկախութիւն եւ Բ.
Դրան դէմ պատերազմ հրատա-
րակեց : Ռուսք Ռումանիոյ մէջ

ՊԻՋՄԱՐԲ ԻՇԽԱՆ:

կ'ողտակին, քանզի Դանուբի ջու-
րերը դեռ չատ բաժր էին. բայց
Ասիոյ կողմն այնպէս չէր. Կով-
կասեան բանակն երեք մասի բաժ-
նուած ըլլալով, աջ թեւը Ձիւրիւք
Սուլէն Պաթուկի վրայ քալեց.
կեղրոնը Լօրիս Մէլիքօֆ զօրա-
վարին հրամանաց ներքեւ Ալէք-
սանդրօրէն Կարսի վրայ քալեց
և ձախ թեւը Տէր Լուկասօֆ
զօրավարին հրամանաց ներքեւ Ե-
րեւանէն ելնելով Պայազիտը գրա-
ւեց, Մալիսի մէջ Արտահանի բեր-
դը տկար դիմապրութենէ մը ետքը
Ռուսաց ձեռքը անցաւ. Ռուսք
անիջապէս Կարսը պաշարեցին,
և իրենց մնացեալ զօրութեամբ
դէպ 'ի Կարին կը յառաջանային.
Սամահեան զօրաց հրամանատար
Մուխթար փաշա Սօղանլուի լեռը
քաշուած Զէվիւնի ամուր դիրքը
բռնած էր. Մէլիքօֆ Յունիս ամ-
սոյ մէջ հոն յարձակեցաւ, բայց

ստիպուեցաւ ետ քաշուիլ. մանաւանդ որ Տէր Ղուկասօֆի բանակն ալ Տէլի Պապայի մէջ ծանր հարուած մը կրելով յետոյ կը նահանջէր:

Ռուսաց այս յարձակումն ու նահանջը պատճառ եղաւ որ Ալաշկերտի եւ Պայազիտի խեղճ եւ խաղաղ Հայերը վայրագ քիւրտերու բարբարոսութեանց ենթակայ եղան. թէ եւ անոնցմէ մաս մը Ռուսաց ետեւէն գաղթեցին, (քանզի Ռուսք կարսի պաշարումն ալ վերջնելով բոլորովին իշխեց սահմանը քաշուեցաւ) բայց մնացեալները զոհ եղան քիւրտերուն անդթութեանց, որք Սամանեան դիմուց ալատ բերելով, հոսի ուրեմն Մուխթար վաչախն կողմէն փոքնառեցան: Սամանեան զօրքը Պաթումի կողմն ալ Տէրվիլ փաշայի հրամանաց ներքեւ վանեց Ռուսերն իրենց գրաւած զէրքերէն

ՄԱՔԻՄԱՐ ՓԱՇԱ

եւ Սօխումը նաւատորմին չնորհիւ
գրաւուելով զօրք գնաց հոն :

Յունիս 12 ին Ռուսք գիշերանց
Իպրայիլէն եւ Կալացէն նաւակ-
ներով Դանուբն անցան եւ Տօպ-
րուճան գրաւել սկսան Չիմէրւան
գօրապետին հրամանաց ներքեւ :
Նրեք օր ետքն ալ իրենց գլխաւոր
բանակը Չիմնիցայէն նոյն գետն
անցաւ եւ Չիշգոյն անմիջապէս
գրաւեց : Այս երկու անցքն ալ
գրեթէ առանց դժուարութեան
եւ Օսմանեան զօրաց կողմէն ա-
ռանց զօրաւոր ընդդիմութեան կա-
տարուեցաւ : Օսմանեան թնդա-
նօթակիր զրահաւորները անկարող
եղած էին ազաւ շարժում ընե-
լու , գլխաւորապէս Ռուսմանիոյ
եզերքը շարուած թնդանօթներէն
եւ գետին մէջ ձգուած թօբիլ-
ներէն արգիլուելով :

Ռուսք մինչեւ Թոնովա յառա-
ջացան եւ Քրիւտնէր գօրավարը

Նիկօքօլին գրաւեց, բայց այս յա-
ջողութիւններով դո՛հ չեղան Կուր-
քօ գօրավարը հեծելագօրօք Խային
սօզադէն պալքաններն անցաւ եւ
Թրակիոյ գաշտերը իջնելով Շիբ-
կայի կիրճն ալ ետեւէն եւ առ-
ջեւէն յարձակմամբ ձեռք անցուց,
ուր Ռուսք Սվլթ Նիքօլայի ամուր
շերքը գրաւեցին :

Ռուսաց արշաւանքն սպառնա-
կան կերպարանք առած էր , Օս-
ման փաշան Նիկօքօ իի օգնու-
թեան երթալու համար Վիտինէն
ճամբայ ելաւ , բայց այն քաղաքը
արդէն գրաւեալ ըլլալով ինքն
ալ դնաց Յէյլեան գրաւեց , հոն
դանուած Ռուսաց հեծելագօրք վա-
նելով : Շիլտնէր Շուլտնէր գօրա-
վարին հրամանաց ներքեւ Ռուսք
Օսման փաշային վրայ յարձակեցան
Յուլիս 9 ին , բայց առաջին պար-
տութիւն մը կրեցին 2500էն ա-
ւելի մարդ կորսնցնելով : Անմի-

ԼՈՐԻՍ ՄԵԼԵՔՈՎ

Զապէս Քրիստոսեան հրաման տալու
ուեցաւ նորէն Բէլլանայի վրայ յար-
ձակելու, եւ իրեն օգնութեան
դրկուեցան Շաքովսքի եւ Աքօպէ-
լէֆ զօրավարներն: Այս յարձա-
կումը Յուլիս 10 ին եղաւ, եւ
Ռուսք ծանր պարտութիւն կրե-
լով 10 հազարի չափ կորուստ ու-
նեցան: Նիքօլա մեծ դուքսն եւ
Զարը փութացին Թոնօփայէն Բէլլա-
նայի առջեւ երթալ, իրենց յետս
նահանջումը ապահովելու համար:
Եւ հապճեպով Ռուսիայէն օգնու-
թիւններ ուղկ սկսան: Բ. Գուսն
ալ տեսնելով իւր Բուսթլիի բա-
նակներուն անբաւականութիւնը,
Սիւլէյման փաշային բանակը Գու-
ստաղէն ետ բերել տուաւ: Սիւ-
լէյման փաշան Գարատաղիները
սաստիկ պատժած էր եւ Զէթլինէ
մտնելու վրայ էր, երբ հրաման
տուաւ Թրակիա երթալու, ուր
Եսկի Զաղարայի մէջ Կուրքօյի բա-

նակին յաղթելով Ռուսերը մինչև
Շրպկայի կիրճը վանեց, բայց Սվե-
Նիբոլայի ամուր դիրքին փրայ ը-
րամ յարձակումները անողուտ կո-
րուսաներէ զատ հետեւանք չու-
նեցան : Յրակիոյ Պուլշարներն ա-
կոտորածի ենթակայ եղան , բայ-
տառնք ալ ապստամբած եւ սպա-
նութիւններ 'ի գործ դրած էին :

Մէհմէտ Ալի փաշան՝ որ
սկզբան յաղթութիւններ տանելով
Զարէփիչը մինչև Պիէլա վանած
էր, Չերքոյնայի պատերազմին մէ-
անցաջող եղաւ, եւ իւր տեղը Սիւ-
լէյման փաշա հրամանատար կար-
գուեցաւ : Սոխումի արշաւանքն
ալ ապարդիւն ելնելով, Յազը-
փաշան իւր զօրարանակով Ղա-
նուրեան բանակը դրկուեցաւ :

Ռուսք Յէլսինայի գէմ իրենց
պատրաստութիւնները լրացնելով
չորս օր սաստիկ ուժբակոծութենէ
ետեւ Հոկտեմ. 30ին յարձակման

ՕՍՄԱՆ ՓԱՇԱ

սկսան բայց մեծ կորուստով ետ
մզուեցան : Իրենց պաշտօնական
հայրեններուն նայելով 12 հազարէն
աւելի մարդ կորսնցուցին :

Հայաստանի մէջ ալ Մուխթար
փաշան կէտիքէրի յաղթութիւնը
տարաւ : բայց Ռուսաց օգնու-
թիւններն ալ հասնիլ սկսած էին
Հոկտեմբեր ամսոյ մէջ Ռուսք Ա-
լան տաղի յաղթութիւնը տարին
չնորհիւ Վազարէֆ զօրավարին որ
յաջողեցաւ Օսմանեան բանակին
ետելը կտրելու : Կարսը դարձաւ
պաշարուեցաւ եւ յարձակմամբ
առնուեցաւ : Ռուսք Կարինն ալ
պաշարել սկսան : թէպէտ եւ Ա-
դիպիէի ամրոցին վրայ ըրած յար-
ձակումին 'ի դերեւ ելաւ , բայց
Տէվէ պոյնուի ամուր դիրքը գրա-
ւեցին : Իսմայիլ Հազգը փաշան
Պայազիտի կողմերէն մազապուր
եւս դառնալով Մուխթար փաշային
հետ միացաւ , հունկ ուրեմն Մուխ-

թար փաշան մայրաքաղաքս եկաւ :
Նսկ Բումիլիի կողմը Տօխի տուս-
թիքի տատերաղմէն ետեւ Բէլլիս
նոյրովին պաշարուեցաւ : այսու
ամենայնիւ Օսման փաշան մինչեւ
դեռջը դիմադրեց , եւ երբ իւր
պաշարն սպառեցաւ , բուն յար-
ձակմամբ պաշարումը խզելու
փորձ փորձեց Նոյեմ. 27ին . բայց
հինգ ժամ սասաիկ կռուէ մը ետեւ
հարկադրեցաւ անձնատուր ըլլալ
ամբողջ բանակաւ : Այս յաջո-
ղութեան վրայ Ռուսաց Բէլլիսայի
բանակն ազատելով յառաջ խա-
ղալ սկսաւ : Մէհմէտ Ալի փաշան
Սօֆիայի կողմերը նոր բանակ մը
կազմելու հրամանն առած էր Բէլլի-
սայի օգնութեան համեմուտ հա-
մար . բայց ոչ իրմէ առաջ Շէվ-
քէթ եւ Շաքիր փաշաներն , ոչ
ալ ինք կրցան թշնամոյն բաղ-
մութեան յաղթել : Սիւլէյման փա-
շան Դանուբեան բանակին մեծ

ՍԻՌԻՆՍԱՆ ՓԱՍՏ

ժամին հետ Բրակիա անցաւ :
Ռուսք սխառն Օրհանիէի ճամբէն
փութով յառաջ խաղալ, եւ Օս-
մանցիք Պամարիի պարտութենէն
հաքը պարտաւորեցան Օրհանիէն
եւ Սօֆիան պարպել, եւ զէպ 'ի
Օթլուք քէօյ նահանջել :

Եսկ Շիպքայի բանակին դալով
Ռուսք Միւֆլիւզ քէօի կիրճէն
գիշերանց Պալքաններն անցնելով
յանկարծ Քրզանդքի 'րայ յար-
ձակեցան, եւ Շիպքայի ճամբան
պահպանող Օսմանեան բանակը՝
որ 23 հազար զօրք եւ 60 լնդա-
նօթ ունէր՝ Ռուսաց զերի ինկաւ :
Ռուսք Իսկի Զադարան եւ Էլնի
Զադարան հետզհետէ գրաւելով
1878 Յունիսար Ե ին Կարնէն գրա-
ւեցին, եւ Օսմանցիք մինչեւ Զա-
թալճա հա թուլուեցան :

Մէկ կողման, Բ. Բանէն զըր-
կուած պատգամաւորները Նիքօլա
միծ գլխին հետ զինադադարի

վրայ կը խօսէին Գրգանլըքի մէջ,
միւս կողմանէ Ռուսք հետզհետէ
յառաջանալով մինչեւ Զօրլու հս-
սան :

Զինադադարի համար եղած բա-
նակցութիւնք քիչ մը ժամանակ
երկարելով վերջապէս 1878 Յուն-
վար 19ին ստորագրուեցաւ Գի-
քօլա մեծ դքսին եւ Նամըզ ի
Սէրվէր փաշաներու մէջ : Սոյն
զինադադարի պայմանաց համա-
մատ Ռուսք մինչեւ Այ Սթէֆա-
զրաւեցին . ուրտեղ հաշտութեան
նախապայմանները ստորագրուե-
ցան :

Ամենէն վերջը 1878 Յունիս 1ին
Պէռլինի Քօնկլէին որոշում
հաշտութեան վերջնական ,
մանները ստորագրուեցաւ , Յիւն
տէրութեանց հաւանութեամբը ,
որով Ռումանիա , Գարատա-
Սերվիա նոր երկիրներ ստան-
անկախ հրատարակուեցան . Պէժ

դարիոյ իշխանութիւն եւ Սրե-
ւելեան Ռումէլիի ինքնավարու-
թիւն տրուեցաւ : Ասկէ զատ Պէռ-
լինի Քօնկլէին մէջ մեր Ազգին
համար ալ որոշում մը ըլլալով ,
սոյն որոշումը դաշնադրութեան
61րորդ յօդուածը կազմեց հե-
տեւեալ կերպով . « Բարձրագոյն
Ռուսը կը խոստանայ , առանց ալ
եւս յապաղելու գործադրել այն
բարեօրումներն ու բարենորո-
ւումները , զորս տեղական պէտ-
քերը կը պահանջեն Հայոց բնա-
յած դաւառներուն մէջ , եւ ա-
ռանց ապահովութիւնն երաշխա-
ւորել Ձերքէզաց եւ Բրզաց դէմ :
Այս նպատակաւ ձեռք առած մի-
ւերեք պարբերաբար պիտի ծա-
տուցանէ Տէրութեանց , որք անոնց
գործադրութեանը պիտի հսկեն »

ԿԵՐԱԿՈՒՐ ՈՒՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ԿԱՆՈՆՔ

1. Աշխատէ որ ճաշերդ կանոնաւոր եւ որոշեալ ժամերու մէջ ըլլան :

2. Եթէ զօրաւոր կազմութեան տէր չես , երբ անօթենաս՝ կեր , յաճախ եթէ կրնաս , բայց քիչ :

3. Ծանր ծանր կեր , աղէկ ծաւէ եւ աղաներդ լաւ վիճակի մէջ պահէ :

4. Երբ կերած կերակուրդ շատ տաք է , նայէ որ խմած ջուրդ շատ պաղ չըլլայ :

5. Զուրը կամայ կամայ խմէ , ստէպ մի խմեր , մանաւանդ կերակուրի ատեն :

6. Պէտք չէ որ ճաշերուդ մի ջոցները շատ կարճ ըլլան : Մարսողութեան համար պէտք եղա

ժամանակը միշտ մի եւ նոյնը չը կրնար ըլլալ . առի կը փոխուի կերակուրներուն քանակութեան եւ տեսակին , ստամոքսին վիճակին , եւն . համեմատ : Մսին ջրոտ մասերէն , հացէ , եւն . բաղկացած չափաւոր կերակուր մը մարսելու համար սովորական ժամանակը երեք ու կէս ժամ է :

7. Երբէք կերակուրներդ եւ խմելիքներդ շատ տաք ըլլալու չեն . ասոնք թէ աղաներուդ եւ թէ մարսողութեան կը վնասեն :

8. Շաքար ուտելէ զգուշացիր , եթէ չես ուզեր որ աղաներդ վնասուին :

9. Երբէք սեղան մինաթիր երբ բարկացած ես , կամ երբ քաղելէ տաքցած կամ քրտնած ես :

10. Զըլլայ որ ճաշի ժամանակդ կարդալու , սովբելու , կամ մտաւոր կարողութիւններդ զբաղեցնող

բաներու դործածես: ճաշի ատեն
մարմինը անէր եւ խշտոն է, միաքը
բնաւ իրաւունք չունի միջամտե-
լու, միայն՝ ուտելու գործողու-
թեանց օգնելու համար կրնայ մի-
ջամտել:

11. Նայէ որ միշտ զուարթ
մարդոց հետ ճաշես, բաւական
է որ ուրախ բարեկամ մը եւ գո-
հացուցիչ չափով ճաշ մը ունե-
նաս, մարմինդ ալ երջանիկ կըլ-
լայ, սիրտդ ալ:

12. Երբ կշռացած ըլլալդ կ'ըզ-
գաս, ալ մի ուտեր:

13. Չսիրած բանդ չըլլայ որ
ուտես:

14. Կերակուր ուտելու ատենդ
կոխ մի ընէր: Զայրացած ժա-
մանակ բան ուտողը վրան դնդա-
սեղներով (թօֆլ) լցուած կծիկ-
ներ կլլած կըլլայ:

Մ Տ Ս Մ Մ ՈՒՆՔ

Երիտասարդութեան ատեն պա-
րապ կեցողը ծերութեան ատեն
մուրացկան կ'ըլլա:

Ուրիշին խնդ ու խելառ Եօս-
քերը միշտ բերան առնողը խնդի
տեղ կը դրուի:

Ուրիշ նիւթերու վրայ խօսելիդ
ետքը քու անձիդ վրայ խօսելու
հարկ չկայ, խօսքդ քու ինչպիսի
մարդ ըլլալդ կը յայտնէ:

Չենք կրնար պատուոյ տեղ փառք
դնել, ոչ ալ երջանկութեան տեղ
վայելում:

Խելացի մարդը քիչ բան կը յու-
սայ եւ բանէ մը չի յուսահատիր:

Եթէ կամքը խորհրդածութենէ
առաջ անցնի, զգլումը հտեւէն
կը հասնի:

Թուրքերան մարդը բացուած

Նամակի կը նմանի, ամէն մարդ
կրնայ կարդալ զայն:

Թէոր մարդ իր կիրքերն իրեն
հպատակ ու գերի չ'ընեն, պէտք
է որ ինք անոնց դո՛ւ ըլլայ:

Ազատութեան եւ ճանճութեան
պտուղն եզոյ խաղամուսթեան
դատարկ միտք մը կամ սիրտ մը
միայն՝ գերի կըլլայ:

Եւ ոչ մէկ ցաւի մը չկարենալ
հաճրերելը շատ մեծ դաւ մ'է:

Յոյսը որչափ ալ խաբող ըլլայ,
գէթ գոտարճալի ճամբով մը դմեզ
մեր կենաց վախճանին կը տանի:

Կին մը մէկ կերպով միայն կըր-
նայ դեղիցիկ ըլլալ, բայց հազար
կերպով երնաց սրելի ըլլալ:

Եթէ բարեկամներ ստանալը օգ-
տակար բան է, թշնամիներ չ'ըս-
տանալն աւելի օգտակար է:

Հարուստներուն բնաւ երջանիկ
չըլլալուն պատճառն այն է որ
ամանք իրենց հարստութիւնը չեն

դորձած եր, ոմանք ալ չարաչար
կը դորձած են:

Բարկանալը ուրիշին յանցան-
քին պատիժը ինք կրել է:

Հարստութիւնը եւ բարձր պաշ-
տօններն առ հասարակ գոռոզ կը-
նեն դմարդիկ, բայց անոնց խելքը
զլութիւնը բերողը ճախողութիւնն է:

Ենքն իրմով կարենալ ապրիլ,
այոց հետ ապրիլ գիտնալ, այս է
անա կենաց դիտութիւնը:

Գիտնալ ուղող շատ կայ, բայց
սորիկ ուղող խիստ քիչ:

Այն որ առաքինութեան ճամ-
բուն մէջ կանգ կ'առնէ, արդէն
ստանց գիտնալու հեռացած է այն
ճամբէն:

Ոչ ժամանակը, ոչ դժբաղդու-
թիւնը պէտք չէ որ մեր սրտին
մէջէն բարեկամի մը յիշատակը
ջնջեն:

Աշխարհիս բոլոր չարիքներուն
մէջ մահն է միայն որ քովդ եկած

ատեն անհանգիստ չ'ընէր քեզ ,
եւ հետուն եղած ատեն ցաւ կը
պտտնառէ :

Ատուած չարերուն քուն տուաւ
որպէս զի բարիները պահ մը հան-
գիստ ըլլան :

Ատուած քեզ ստեղծեց որ
զինքը սիրեա , եւ ոչ թէ իր ու
ըլլայր հասկնա :

Այն երիտասարդը որ կնկան մը
պէս զարդարուիլ կը սիրէ , փա-
ռաց արժանի չէ :

Շատ փափաքելի բան է որ բար-
կութիւնը մէկ անգամ միայն կա-
յենայ վնասել , նման մեղուներու
որոնց խայթողը առաջին անգամ
խայթելուն կը կոտորի :

Ձգլումը կազ պատգամաբեր
մ'է , միշտ ուշ ու բանը բանէն
անցնելէն ետքը կը հասնի :

Քիչ անգամ կը պատուհի որ
ամէն բանի ձեռք զարնող մարդը
բանի մը մէջ յաջողի :

ՀԱՅԵՐԱՆՍ ԹՈՒՐԸ

— 0 —

Գուն խելօք հաշուով վաճառա-
կան ես ,

Եւրք , փող ու տարանք , կասեն
չառ ունես :

Բայց թէ փողէդ շահ չունէ Հա-
յաստան ,

Թըքիլ ենք քու ալ , փողիդ ալ
վրբան :

Բաջ ես , լըքիլ եմ , ինքըդ մե-
ծաւոր ,

Անուն յաղթողի ունեո փառաւոր •
Բայց թէ թըքիդ շահ չունէ Հա-
յաստան ,

Թըքիլ ենք քու ալ , թըքիդ ալ
վրբան :

Ի վերուստ քանքար քեզի տըր-
ուած է ,

Հեղինակ անունդ աշխարհ փըռ-
ուած է ,

Բայց թէ գրբէիդ շահ չունէ Հա-
յաստան ,
Թըքել ենք քու ալ , գրբէիդ ալ
վըրան ,
Հեռատես մտքով դուն դար-
դարեցար ,
Հրգօր իշխանին սիրելին դարձար ,
Բայց թէ մըտքէդ շահ չունէ Հա-
յաստան ,
Թըքել ենք քու ալ , մըտքիդ ալ
վըրան :
Բանուկ ու ճարտար դուն ու-
նիս ձեռքեր ,
Շատ կը յօրինես թանկագին բա-
ներ ,
Բայց թէ ձեռքէթ շահ չունէ Հա-
յաստան ,
Ձեռքիդ ալ քու ալ , թըքել ենք
վըրան :
Երկինք շնորհեցին քեզ լեզու
ճարտար ,
Քարողչի ստացար հըռչակ ու
հանճար ,

Բայց թէ լեզուէդ շահ չունէ Հա-
յաստան ,
Թըքել ենք քու ալ , լեզուիդ ալ
վըրան :
Մեծ ուսում առիր եղար գիա-
նական ,
Քուլքովըդ լցուած է մարդոց բե-
րան ,
Թէ ուսումէդ շահ չունէ Հայաս-
տան ,
Թըքել ենք քու ալ , ուսմանդ ալ
վըրան :

ԲԱՄԱՌ ԲԱԹԻՊԱ

ՄԵՂՈՒԻ ԽԱՅԹՄԱՆ ԴԵՂ

— 0 —

Հանէ մեղուին խայթած տեղէն
անոր խայթոցը , որ շատ անգամ
վէրքին մէջ կը մնայ եւ չփէ նոյն
տեղը որ չուռի եւ չցաւի :
Հասարակ աղը ջրով թրջած ե-

թէ դնես մեղսի կամ պիծակի
խայթման տեղը, կ'առնու ցաւը
Ծխախոտի հիւթն ալ օգտակար
է մեղուի խայթման վէրքը բու-
ժելու, դնելով վէրքին վրան ծխա-
խոտոյ թրջած տեղեւ :

ԱՅՐԱԾԻ ԴԵՂ

Այրած տեղը բուժելու համար
մա Օճառի օմերուք եւ դիւ տաք
ջրոյ մէջ եւ լուծէ թանձրկնիկ
քսէ այրած տեղին վրայ քանի մը
անգամ : Կամ առ չմարած կիր ո-
ւարէ եւ վրայի օերը խառնէ ձէ-
թով եւ կաղմէ թանձրկնիկ օպե-
ղանի մը եւ քսէ այրածին վրայ :

ՎԱՍՏԱԿԱՐ ՀԱՆՆԵՐԸ ԶՆԱԶՆՈՒ ՄԱՐԴ

Մլուկները (Նահապառիկ) Զար-
դելու համար Ղիբ աւ քցած ձէ-

Թին մէջ պղնձի կտորներ եւ այն-
չափ թող որ կանաչ գոյն մը առ-
նէ, եւ յետոյ քսէ վրձինով այն
տեղերը ուր մլուկ կան : Աղդու-
ղեղ է :

Զգեսաները ցեցէ (կէ-վէ) պա-
նելու համար ամենէն դիւրին եւ
աւ կերպն է, դնել Ամբրիկայի
կաւէ պարկի մը մէջ որ նոր ըլ-
լայ եւ չլուացուած, եւ պրկելով
դոցէ բերանը . ցեցը չկնար ներս
մտնել կտաւին խաշարին համար :

Մժղուկները (օփէն օփէ) սառ-
եցնելու համար առ քիչ մը չար-
հոտ (շէշիա պօր) ծխէ սենեկին
մէջ . մժղուկները հոտէն կը վախ-
չին, կը թմրին, կը սառնին :

Նրբոյ կ (փափախէ) ըսուած ծա-
ղիկը չորցունել, մանրել եւ ամուր
անկողնոյ մէջ, հոտէն կը վախչին
տեղերը (քիւրէ), նոյնպէս եւ մլուկ-
ները :

Ի՞նչ ընելու է որ տղան ալ հիշու
ԲԱՆԸ ԴՈՌՈՍ ՏԱՅ

Շատ անգամ կը պատահի
տղայ մը իւր առջին ձգուած որ
իցէ՛ բան մը կը կկէ, օրինա-
համար դրամ, կոճակ գնասկ եւն
Ուստի կկուած բանը դուրս հ-
նել տալու համար՝ ահաւաղ
խիստ պարզ միջոց մը որ երկ-
անգամ յաջողած է։ Այնք է տ-
ղան սեղանի մը վրայ երեսի վր-
պառկեցնել, բայց գլուխը սեղ-
նին եղերքէն դուրս մնալու է
պէտք է որ օգնական մը տա-
գլուխը բռնէ, յետոյ մատը բե-
նին մէջ խօթելով լեզուին կտ-
լու է։ Իսկոյն կկուած բանը
խողին մասն 'ի վար սահելով դ-
տինը կիյնայ։ Այս միջոցը շատ ց-
շագատճառեր, մտադ ալ չունի
գործադրելը դիւրին է։

5120

2013

« Ազգային գրադարան

NL0032959

